

Talijanska BK odlučila je, na prijedlog mons. Ablondija, predsjednika Komisije za nauk vjere pri istoj BK, da se u svakoj talijanskoj biskupiji pri već postojećem katehetskom uredu ustanovi i posebna *biblijska sekcija*, kako bi se Crkva u Italiji još bolje i kvalitetnije uključila u „novu evangelizaciju“, za koju se tako zdušno zalaže na poseban način upravo papa Ivan Pavao II. U tom smislu biblijski apostolat zauzima povlašteno mjesto.

* * *

Katehetski salezijanski izdavački centar *Don Bosco Multimedia* iz SAD (New Rochelle, New York) priredio je 15 minutnu video kazetu pod naslovom *Oprosti i zaboravi*. To je suvremena obrada prisposode o nemilosrdnom i nezahvalnom sluzi o kojoj govori Isus u Matejevom evanđelju (Mt 18,21–35). Ovaj crtani film prikazuje džunglu i razne životinje, među kojima glavnu ulogu igraju snažni i mudri lav te majmun i krokodil. Svrha je filma pokazati djeci da nam naš nebeski Otac oprašta i očekuje da i mi drugima opraštamo. Film završava pjesmom „Oprosti i zaboravi“ koju djeca vrlo lako mogu zajednički zapjevati, što još više pomaže uspješnom prenošenju temeljne poruke.

* * *

Poznata talijanska izdavačka kuća *Edizioni Paoline* započela je pred tri godine izdavanje novog niza knjiga pod zajedničkim naslovom *Katehisti danas i sutra. Za temeljni odgoj i obrazovanje katehista i svih pastoralnih djelatnika* (Catechisti oggi domani...). Niz je podijeljen u tri dijela. 1. *Metodologija i didaktika: „Umjetnost katehiziranja“* (G. Cavallon); „Ka-

tehetske bilješke“ (G. Costi), „Kateheza: stvaranje nacrti i djelovanje. Katehetska metodologija“ (G. Giusti); „Kateheza u životu Crkve. Povijesne zabilješke“ (A. Bollin – F. Gasparini); „Umjetnost priopćavanja. Katehetski govor“ (T. Lasconi – C. Quaglini – C. Cibien); 2. *Antropologija i pedagogija: „U društvu čovjeka. Bilješke iz antropologije“* (P. Giustiniani), „Postati odgojitelj. Elementi psihopedagogije“ (L. Meddi); 3. *Sv. Pismo i teologija: „Izraelski narod i njegova Pisma. Uvod u povijest spasenja“* (G. Leondardi); „Prve kršćanske zajednice i njihovi spisi. Uvod u povijest spasenja/2“ (G. Leonardi); „Vjerujem u Isusa Krista. Kristologija“ (F. Lambiasi); „Mi, Crkva. Uvod u ekleziologiju“ (S. Panizzolo – Erio Castellucci), „Hoditi u slobodi ljubavi. Kateheza o deset Božjih zapovijedi“ (S. Majorano); „Slaviti Gospodina. Tečaj liturgike“ (L. Della Torre); „Služba – ministerij i duhovnost katehiste“ (P. G. Brodoloni). Knjige su pisane jednostavnim stilom, a namjera je izdavača da time ispunni sve veću „glad“ za katehetskom literaturom kod mnogobrojnih katehista laika, od kojih se sve veći broj upisuje i na posebne, njima namijenjene višegodišnje tečajeve (neka vrsta talijanskih „Instituta za teološku kulturu laika“), koji se organiziraju pri Papinskim katoličkim sveučilištima i drugim visokoškolskim ustanovama Katoličke Crkve u Italiji.

* * *

Radiotelevizijski odjel latinskoameričke Crkve SERTAL (Servizio Ratio-Televisivo de la Iglesia en America Latina) nedavno je proslavio prvu obljetnicu posebnog *radio časopisa: „Sjeme na vjetru“*. Urednici tog programa iz-

daju naime svakog mjeseca četiri programa religioznog sadržaja (dvije kazete) koje se zatim šire i kopiraju u slijedećim zemljama: Boliviji, Venecueli, Kostariki, Ekvadoru, Panami, Dominikanskoj Republici i na Antilima.

* * *

18. i 19. svibnja 1989. održan je u Bogoti (Kolumbija) u organizaciji tamošnjeg katoličkog sveučilišta Drugi kolokvij profesora teologije na temu *Evangelizacija i odgoj deset godina nakon Pueble*. U prvom dijelu (*Evangelizacija i kultura*) održana su slijedeća predavanja: Inkulturirana evangelizacija; Evangelizacija kulture i nova evangelizacija; Putokazi evangelizacije deset godina nakon Pueble; Odgoj i oslobođenje prema Puebli; Odgoj i oslobođenje. U drugom dijelu bilo je govora o skoroj proslavi pet stoljeća otkrića Amerike i o pripremama proslave pet stoljeća evangelizacije američkog kontinenta. S time u vezi održano je predavanje *Pedagogija vjere: djelo od prvotne važnosti za zajedništvo i sudjelovanje*.

* * *

Institut „Vida y Espiritualidad“ (Život i duhovnost), Katoličko vijeće za kulturu te Biskupska komisija za apostolske pokrete, svi iz Perua, organizirali su od 11. do 15. rujna 1989. niz konferencija na temu *Evangelizacija kulture* u kolegiju Belen u Limi (Peru), koje je držao čileanski sociolog Pedro Morante, profesor na Papinskom katoličkom sveučilištu u Čileu i član Papinskog vijaća za kulturu. Teme konferencija bile su: Evangelizacija kulture kao pastoralno opredjeljenje Crkve za treće tisućljeće (11. 9.); Suvremeni svijet i latinsko-američka kultura, izazovi za Crkvu (12. 9.); Laikat u suvremenoj povijesti Crkve (13. 9.); Uloga marijanske pučke pobožnosti u novoj evangelizaciji (14. 9.); Kultura solidarnosti: nužni zahtjev ujedinjene i međuovisne čovječnosti (15. 9.).

* * *

Indijski biblijsko-katehetsko-liturgijski centar u Bangaloru organizira svake godine razne *tečajeve i seminare za pastoralne radnike*. Tijekom 1990. godine na rasporedu su slijedeći susreti: 1. Seminar za svećenike na temu „Sve-

ćenici, evangelizatori svojih župa“ (16–26. 01.); 2. Četverotjedni liturgijski tečaj (29. 01.–24. 02.); 3. Seminar za angažirane laike na engleskom jeziku (28. 03. do 07. 04.); 4. Seminar za katehete u osnovnim i srednjim školama (18–28. 04.); 5. Seminar za angažirane laike na jednom od indijskih jezika (01–10. 05.); 6. Seminar o inkulturaciji (16–26. 06.); 7. Seminar za redovničke poglavare o duhovnom vodstvu (08–18. 08.); 8. Seminar za angažirane laike na jednom od indijskih jezika (27. 08–06. 09.); 9. Četverotjedni tečaj biblijske duhovnosti (17. 09–13. 10.); 10. Četverotjedni katehetski tečaj (29. 10–24. 11.).

* * *

Prošlo je već nekoliko godina otkako je Katoličko biblijsko društvo iz Kanade (SOCABI – SOciete CAtholique de la Bible) priredilo i izdalo *biblijsku odgojnu igru „Kanaan“*, koja može korisno poslužiti i kao dodatni materijal u vjeronaučnoj obuci. Uz zemljopisnu kartu Palestine u Isusovo vrijeme, igra sadrži i 40 pitanja i odgovora o literarnom i stvarnom izgledu Biblije, kao i dodatne dijelove za igru te uputstva. Adresa društva: SOCABI, 7400 boulevard Saint Laurent, No. 519, Montreal, Quebec, H2R 2Y1, Kanada.

* * *

Od 5. do 10. veljače 1990. Katehetsko vijeće BK Perua je organiziralo tečaj za biskupijske delegate za katehezu i za njihove neposredne suradnike. Opća tema je bila *Organizacija i pedagogija kateheze*. Na tečaju su obrađene slijedeće teme: Analiza katehetske stvarnosti Perua; Kateheza u službi kršćanske inicijacije, Naslovnici kateheze: djeca, mladi i odrasli; Specifična katehetska pedagogija; Organizacija kateheze na župnoj i biskupijskoj razini; Formacija katehista; Katekizam u katehezi.

* * *

Drugi program francuske televizije (A2), koji je ujedno i jedini televizijski državni program (drugi su naime u potpunosti ili djelomično u privatnim rukama), svake nedjelje prije podne je rezerviran za religiozne sadržaje. Prva je na redu emisija za muslimane, zatim slijedi program za vjernike židovske vjeroispovijesti, na-

kon čega se emitira program za protestante i na kraju za katolike, u okviru kojega se redovito može pratiti i prijenos nedjeljne euharistije. Počevši od veljače 1990. godine katolički religiozni program koji se emitira pod općim naslovom *Dan Gospodnji*, emitira jednom mjesečno kratki *televizijski ilustrirani mjesečnik „Raconte“* (Pripovijest), što su ga zajednički pripremili urednici tog tv programa te suradnici izdavački kuća *Cerf* i *Odjela za kršćansku povijest* isto tako poznatog izdavača *Hachette*. U prilogu za veljaču prikazani su likovi Vinka Paulskoga, Martina Lutera Kinga, Felicite i Perpetue te sv. Bernarda.

* * *

Međunarodno udruženje katoličkih škola OIEC (Office International de l'Enseignement Catholique) ima glavno tajništvo u Bruxellesu (Belgija). Udruženje okuplja predstavnike katoličkih škola iz čitavog svijeta, točnije iz 80 zemalja (Afrika: 30, J. i Sjv. Amerika: 26, Azija i Australija: 11, Evropa i Srednji Istok: 17), koje pohađa oko 40 milijuna đaka (od toga su polovica nekatolici!). Iz donedavno komunističkih zemalja Istočne Evrope pristup Udruženju već su prijavili Mađarska, Češko-slovačka i Poljska. Zadnji svjetski kongres Udruženja, koji se održava svake četiri godine, održan je od 11. do 18. veljače 1990. u Dakaru (Senegal) na temu: *Doprinos katoličke poduke kulturnom razvitku naroda posredstvom odgoja za slobodu i ljubav*. Zanimljivo je napomenuti da je u toj afričkoj zemlji tek 5% stanovništva katoličke vjere, dok 45% srednjoškolaca pohađa upravo katoličke škole. Na kongresu je izabran novi predsjednik Udruženja mons. Angelo Fernandez, nadbiskup New Delhia (Indija).

* * *

Od 20. do 22. veljače 1990. održan je u Rimu XXXI. pastoralno-liturgijski susret na temu *Riječ postaje pjesma i himan* na kojem se raspravljalo o biblijskom utemeljenju liturgijskog govora.

* * *

Prigodom 25-te obljetnice Katehetskog instituta Teološkog fakulteta u Luzernu (Švicarska)

održan je od 15. do 17. ožujka 1990. religiozno-pedagoški tečaj na temu *Religiozno-pedagoški odgoj u pokršćansko vrijeme*. Na tečaju je sudjelovalo oko 400 sudionika.

* * *

Od 19. do 22. travnja 1990. održan je u Valdemosa (Palma de Malorca, Španjolska) *Treći međunarodni seminar o religioznoj poduci u školi* što su ga zajednički organizirali uredi za školstvo četiriju evropskih biskupija koje su predstavljali njihovi delegati: Valentino di Cerbo (Rim), Ernst Bloeckl (München), Fidel Herraes (Madrid), Tomas Nunez (Lisabon). Prvi takav susret, na kojem su bili samo predstavnici Rima i Münchena održan je 1988. u Veroni (Italija), dok su na drugom, što je 1989. održan u talijanskom mjestu Diano Marina, bili već i predstavnici iz Madrida. Na susretu u Valdemosi bio je govor o religioznoj poduci u školi. Situaciju u Zap. Njemačkoj predstavio je Ulrich Hemel. Tu prevladava model prema kojemu je religiozna poduka obavezan i konfesionalno označen školski predmet. To znači da postoji katolički ili protestantski školski „vjeronauk“, dok učenici koji ne žele pohađati školski konfesionalni „vjeronauk“, u isto vrijeme obavezno pohađaju nastavu tzv. etike. U Italiji (Lino Prenna) postoji „katolička religiozna poduka“, dakle konfesionalni školski „vjeronauk“, a slična je situacija i u Španjolskoj (Fidel Herraes). U obje ove zemlje još se vode rasprave o konkretnim pojedinostima, npr. da li će učenici koji ne pohađaju školski „vjeronauk“ u isto vrijeme pohađati drugi alternativni predmet ili će u to vrijeme biti oslobođeni nastave. U Portugalu (Tomas Nunez) se nazire rješenje prema kojemu će, slično kao što je situacija već u Belgiji (Andre Fossion), postojati dva alternativna predmeta: katolički moralni i religiozni odgoj odnosno, prema izboru učenika, etika. Sudionici susreta složili su se da je religiozna obuka s pravom prisutna u školi, navodeći za to razloge društveno-kulturne, antropološke, pedagoške i pravne prirode.

* * *

Predsjedavajući savjet Udruženja talijanskih teologa (ATI — Associazione Teologica Ita-

liana) organizirao je 21. travnja 1990. u Salezijanskom zavodu u Bologni *studijski seminar o nacrtu teksta za „Katekizam opće Crkve“*, s kojeg je upućen tekst primjedbi i prijedloga Talijanskoj biskupskoj konferenciji.

* * *

Pedagoški odjel Katoličkog sveučilišta u Milanu organizirao je od 2. do 4. svibnja 1990. susret na temu *Odgoj u složenom društvu*. Predavači su se pitali kako odgajati mlade u društvu u kojem se ti isti mladi izvanredno brzo mijenjaju, a isto se događa i s odgojno-obrazovnim procesima. Istaknuto je da je u odgoju temeljan doprinos obitelji, škole i omladinskih udruženja. Predavači su upozorili na osobito značajan utjecaj što ga na mlade imaju dobrovoljni rad (osobito mirnodopsko izvanarmijsko služenje vojnog roka), zatim sport, turizam i sredstva društvenog priopćivanja.

* * *

Španjolski časopis za biblijsku teologiju „Biblia y Fe“ (Madrid) posvetio je broj za svibanj/kolovoz (broj 47/1990) temi *Ekologija i teologija*, u kojem su obrađene slijedeće teme: „Sociološka i religiozna perspektiva ekologije“ (A. Salas); „Ekologija i teologija. Od vjere prema (ponovnom) stvaranju“ (S. Folgado Florez); „Ekologija: stvaranje i 'obećana zemlja'“ (E. Gallego); „Ekoetika: ekologija, izazov moralu – etika, spas ekologije“ (B. Benasar).

* * *

Od 6. do 9. lipnja 1990. organizirala je talijanska BK *Drugi nacionalni susret odgovornih za katoličke škole*, na kojemu je sudjelovalo 170 sudionika, među kojima je bilo 20 laika.

* * *

Sredinom lipnja 1990. održala je francuska BK svoje izvanredno zasjedanje u Parizu na kojem je usvojena *Izjava u vezi s vjeronaukom*. Naime, u Francuskoj se već duže vremena vode rasprave o religioznoj poduci školske djece. Za sada je još uvijek na snazi zakon prema kojemu djeca imaju jedan dan tjedno (srijeda) slobodan za pohađanje vjeronauka, ali se već dulje vremena javljaju oni koji žele školsku na-

stavu od subote prebaciti na srijedu. Biskupi, koji se pozivaju i na poznatu konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djece na slobodu misli, savjesti i religije, ovaj su puta izričito naglasili kako drže da bi u tom slučaju trebalo djeci osigurati jedno slobodno prije podne za vjeronauk u vremenu između ponedjeljka i petka.

* * *

Od 22. do 24. lipnja 1990. održan je na Papinskom salezijanskom sveučilištu u Rimu XIV. godišnji susret „Živio život“ što ga je i ove godine organizirao Katehetski institut istoimenog sveučilišta. Tema susreta: *Religija kao školski nastavni predmet. Ustrojstvo tog predmeta i njegov smještaj u okviru školskog kurikula*. Susret, koji je ujedno i tečaj posuvremenjenja za nastavnike katoličkog religioznog odgoja u prvih pet razreda osnovne škole, želio je, na primjeru udžbenika „Živio život“ što su ga pripremili profesori i suradnici dotičnog sveučilišta, pokazati kako bi trebala biti strukturirana nastava katoličkog religioznog odgoja (tako se službeno zove „vjeronauk“ u talijanskim državnim školama), imajući u vidu i zahtjeve što ih postavljaju škola i drugi školski predmeti, kao i specifičnost predmeta o kojemu je riječ.

* * *

Od 25. do 28. lipnja 1990. održan je u Colleva (Italija) XXV. talijanski nacionalni susret ravnatelja biskupijskih katehetskih ureda. Na susretu se, među ostalim raspravljalo i o organiziranju talijanskog nacionalnog susreta na temu kateheze odraslih. Ravnatelj Talijanskog nacionalnog katehetskog ureda, G. De Rita održao je predavanje na temu: *Kateheza u pluralističkom i sekulariziranom društvu: izazovi za devedesete godine XX. stoljeća*.

* * *

Od 25. do 29. lipnja 1990. organiziran je u Orvietu (Italija) 40-ti talijanski tjedan pastoralnog posuvremenjenja na temu: *župa: od euharistije do solidarnosti*.

* * *

Od 26. lipnja do 7. srpnja 1990. održano je u Bogoti (Kolumbija) plenarno zasjedanje

Svjetske katoličke federacije za biblijski apostolat. Glavna tema bila je *Uloga Biblije u novoj evangelizaciji*.

* * *

Od 28. do 30. lipnja 1990. održan je u Colvalenzi (Italija) *Talijanski nacionalni tečaj posuvremenjanja* za one koji su odgovorni na razini biskupija za katoličku religioznu poduku (službeni naziv „školskog vjeronauka“, izbornog ali tada i obaveznog predmeta u svim talijanskim osmogodišnjim školama).

* * *

Od 12. do 21. srpnja 1990. održan je u Corvari (Val Badia, sjeverna Italija), redoviti godišnji tečaj za nastavnike katoličkog religioznog odgoja u talijanskim srednjim školama, što odgovara šestom, sedmom i osmom razredu naše osmogodišnje škole. Tema susreta je bila *Didaktičko programiranje u katoličkom religioznom odgoju u srednjoj školi*. Uz iznošenje temelja korelacijske metode i didaktičkih osnova predmeta o kojemu je riječ, na susretu je uspoređen talijanski didaktički program s temeljnim programom što je za odgovarajući program (religiozna nastava) na snazi u Njemačkoj (Grundlagenplan).

* * *

25. srpnja 1990. započela su *tri nova tečaja na Latinsko-američkom teološko-pastoralnom institutu* (ITEPAL) u Bogoti (Kolumbija): a) tečaj socijalnog pastoral; b) ekumenizam i nove vjere i sekte; c) biblijski pastoral.

* * *

Pedagoška zaklada „Cassianeum“ iz Donauwoertha (Njemačka) organizirala je u suradnji s Njemačkim katehetskijem vijećem od 30. srpnja do 2. kolovoza 1990. *Ljetni tečaj religiozne pedagogije*. Voditelji tečaja bili su Leo Hermantz iz Münchena i Anton Karg iz Donauwoertha.

* * *

Od 28. kolovoza do 1. rujna 1990. održan je u Veroni (Italija) susret na temu nove evangelizacije: *Evangelizirati, ali kako...* Sastanak, kojemu je prisustvovalo 300 osoba, organizirao je Dehonijanski izdavački centar iz Bologne u

povodu 25-te obljetnice izlazenja tjednika *La settimana* (Tjedan), što ga izdaje taj poznati talijanski katolički izdavač. Dok je *La settimana* časopis namijenjen prije svega biskupijskim svećenicima, tjednik *Testimoni* (Svjedoci), što ga izdaje ista izdavačka kuća, namijenjen je redovnicima.

* * *

Od 17. do 20. rujna 1990. održan je u Trentu na sjeveru Italije *redoviti godišnji susret njemačkih i talijanskih kateheta*.

* * *

Od 24. do 28. rujna 1990. održan je u Rimu sastanak Međunarodnog katehetskog vijeća na temu: *Kateheza za kršćanski život u pluralističkom i sekulariziranom svijetu*.

* * *

Izdavačka kuća Patmos Verlag iz Dusseldorfa (Njemačka) upravo je završila novi izdavački pothvat na polju pastoralne teologije. Naime, u listopadu 1990. istekao je rok za (nižu) pretplatničku cijenu za djelo što ga je napisao *Paul M. Zulehner* pod naslovom *Pastoraltheologie*. Djelo je izišlo u četiri sveska, od kojih svaki obuhvaća u prosjeku 300 stranica. Evo naslova pojedinih svezaka: 1. Temeljni pastoral; 2. Župni pastoral; 3. Prijelazi (Pastoral u raznim razdobljima čovjekova života); 4. Pastoralna futurologija. Cijena sva četiri sveska izvan pretplate je oko 200 DM.

* * *

Pedagoški priručnici općeg i primjenjenog sadržaja nisu nikakva novost ni kod nas ni u svijetu. Ipak je religioznom čitatelju ugodno primjetiti da pri tome nije zanemaren ni religiozni vid odgoja. Nedavno je tako izdana knjiga, koja je zapravo *Priručnik odgojnih ideja i njihove praktične primjene*. Riječ je o djelu kojemu je glavni urednik N. Entwistle, profesor odgoja na sveučilištu u Edinburgu (Velika Britanija). Naslov na engleskom glasi: *Handbook of educational ideas and practices* (Routledge, London and New York, 1990, 1140 str.). Knjiga je podijeljena na četiri temeljna dijela što zajednički obuhvaćaju devet poglavlja. Evo glavnog sadržaja: A) Narav i uloga

odgoja; B) Uprava i sadržaj odgoja; c) Odgojna okolina; D) Razvoj pojedinca. U ovom posljednjem dijelu nalazi se poglavlje posvećeno razlikama i razvoju pojedinih odgajnika i u okviru toga je dio (str. 974–980) što ga je napisao Roger Straughan, pod znakovitim naslovom. *Razvoj moralnih i religioznih ideja i ponašanja*. Autor prvo govori o „naravi moralnosti i religije”, da bi zatim ocrtao osnove „razvoja u moralnosti i religiji”. Svoje ideje temelji na

istraživanjima što su ih proveli Piaget, Kohlberg, Goldman, Fowler i drugi.

* * *

U veljači 1991. održat će se u Canberru (Australija) Sedmo opće zasjedanje ekumenskog vijeća Crkava na temu *Dođi Duše Sveti, obnovi sve stvorenje*. Očekuje se da će na susretu biti predstavnici 310 crkvenih zajednica.

Priredio. Rudi Paloš